

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak.
Évesre ———— 21 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hónapra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 139. szám.

Péntek, június 19.

A politikai helyzet.

— Politikai munkatársunktól —

Budapest, június 18.

A parlamenti vakáció előtt váratlan izgalmak felhői gyülekeztek az olyan derűsnek és rózsásnak ígérkező vakációs égre.

Ezek a felhők ugyan nem olyan sötétek és viharteljesek, mint az első pillanatban látszóttak, de mindenesetre figyelemreméltók és különösképpen pedig jellemzők a politikai viszonyokra.

A felhők az igazságügyminiszter széke köré gyűltek ezúttal a kuriai bíráskodás, de főképpen a végrehajtási törvény miatt.

A kuriai bíráskodás most lejáró törvényének a hatályát ugyanis egész törvény helyett egyszakaszos novellával akarja a kormány föntartani. E körül aggályok merültek föl, de miután a kormány megindokolta, hogy a nyári szünet előtt rendezni kell a kuriai bíráskodást s ezt a rövid idő miatt csak egyszakaszos novellával lehet, az itt támadt nyugtalanság eloszlott.

A király már jóváhagyta az igazságügyminiszter erre vonatkozó előterjesztését, úgy hogy a kuriai bíráskodásról szóló novellát a keddi minisztertanács határozatához képest még a nyári szünet előtt tárgyalják le és így az igazságügyi bizottság még ennek a hétnek a végén tüzi ki megvitatásra.

A nagyobbik felhőt a végrehajtási törvény támasztotta. Itt már az igazságügyminiszter lemondását is jelentették a politikai hírvivők s egy darabig csakugyan így is látszott a helyzet. Ebben a pillanatban egészen tisztázva ugyan ma sincs a dolog, de válságtól nem kell tartani.

Itt két ellenáramlat keletkezett. Az elégedetlenkedők egyik csoportja a hitelezési érdekek miatt aggódik, viszont a másik csoport a hitelezők által szorongatott kisembert akarja magasabb fokú védelem-

ben részesíteni. Ebből a két áramlatból keletkezett azután a konfliktus, amely, mint említettük, ebben a pillanatban még megoldva nincs.

Akik erről a dologról tájékozódtak, azt mondják, hogy a novella alkotója aligha megy bele lényegbe vágó módosításokba. Nem megy, nem is mehet bele, azért, mert hiszen így nyilatkozott erről annak idején. Az egész alkotásnak alapja, hogy a kisexisztenciát létében megvédje. Kifejeződik ez mindjárt abban a szakaszban, amelyet elsőnek kifogásol a novella ellenzéke, hogy a kispapost, kézművest, ipari munkást, napszámost immunizálja, nehogy a keresetük folytatásához szükséges szerszámokat, eszközöket, műszereket elvehessék tőle. Arra pedig, hogy a mezei gazdákat tizenkét holdig szintén megvédi, nehogy instruktusuk elárvereztessék, különösen a máramarosi állapotok terelték rá a figyelmet. Az divik ugyanis, hogy a kiszagda instruktusát a hitelező veszi meg és bérbe adja ugyanannak a gazdának, addig amíg végre a földre is rákerül a sor. Ötszáz percentes uzorazületeket állapítottak meg ilyenformán.

A végrehajtási törvényjavaslatot az igazságügyi bizottság ma délután tárgyalja. Günther Antal igazságügyminiszter a tárgyalás előtt nyilatkozik és megteszi az ellenzék kifogására észrevételeit s ez hihetőleg mindkét ellenáramlatot elcsönnesíti s a nyári felhőket eloszlatja.

Csernoch püspök mandátuma. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága legutóbb tárgyalta Csernoch János esanádi püspök összeférhetlenségi ügyét. Ismeretes dolog, hogy Ivánka Milán képviselő (tót nemzetiségi) jelentette be a képviselőháznak a csanádi püspök összeférhetlenségét mindjárt azután, hogy püspökké kinevezték. A bizottság Gál Sándor elnöklésével ült össze tanácskozára. A bizottság egy szavazat ellenében kimondta, hogy a püspöki állás nem összeférhetetlen a képviselői állással.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Londoni éjszakák.

„Megjött a börtön madara, a zárfejtő, a betörő, a fojtogató, az elvetemült bandita, a híres Jack Pawn, kit nem akasztottak fel, sőt kegyelmet kapott. Megjött! Megjött! És prédikálni fog nagytiszteletű Smith Vilmos ur által bemutatva az isteni irgalomról! Údv mindnyájatoknak! Minden hely ingyenes! Semmi mentség a rög-tőni megtérésre! Könyörüljétek a lelketeken! Ámen!“

London egyik külvárosában nyomta a marmarka egy vén asszony estendét ezt a sajátos prospektust, egy tractatumnak nevezett kis cédulával, mely a legjobb utat mutatja meg, melyen a paradicsomba juthatunk.

Szíves volt hozzá tenni azt is az anyóka, hogy egy pillanat vesztegetni való időm sincs s miután a megjelölt helyiség a szomszédságban esett, rögtön oda is siettem.

Nagy esődületet láttam a „Mission Hall“-nak (Hittérítő Csarnok) nevezett helyiség ajtója előtt, melyek majdnem ép oly nagy számban láthatók az angol főváros külső részeiben, mint akár a sörházak avagy a pálinkamérések.

Benn a teremben harmonium hangjai fogadtak bennünket s úgy látszott, hogy a játszó művész a legtalpalávalóbb darabokat kereste ki a repertoírjából, mert egy féltucat villogó szemű, kipirult arcú ir leány a pajkos zene hangjai mellett táncrea perdült egy, a küszöbön álló tiszteltes ur előtt.

Tiszteltestet mondom, mert fehér nyakken-

dője volt s puha kalapja, meg hosszú kabátja, de mindez piszkos és foldozott, jeléül annak, hogyha csakugyan isten szolgálja volt, nagyon alantas minőségben szolgálta az Urat. Ezért is semmi respektussal nem töltötte el a tömeget és a kis ir lányok szemtelenül ugráltak, fintorgattak és vihancoltak előtte, míg ő imigyen kiáltozott:

— Van szemök és nem látnak, van fülek és süketek maradnak! Azért is a végítélet napján nem fognak velünk együtt feltámadni. Pedig hát nem nyílik minden nap alkalom a papistáknak, hogy ingyenesen megszerezzék az üdvösségüket az által, hogy jelen lehessenek egy hitbéli csodán. Lépjétek be! Lépjétek be! Gondoljátok a lelketekre, gondoljátok az arkangyal trombitájára a Jozafát völgyében! — És hozzá tette:

— Jaj azoknak, kik a büneiket meg nem bánják, nem támadnak fel az örök dicsőségre!

Ez a bösz tekintet kíséretében kiejtett fenyegetés nyilván a táncoló lányoknak szólt, míg engemet egy nyájas fejbőlöntés üdvözölt, mint a hogy régi ismerősöket szokás fogadni és egy sokatmondó szemhunyorítás ezt látszott mondani:

— Mi többiek feltámadunk az örök dicsőségre!

Nagyon hízelt nekem ez a kedvező vélemény, be is mentem legott és szerényen a terem egyik sarkában húzódtam meg.

A helyiség majdnem tele volt. Mindkét nemen levő utonállók és csavargók képezték fő elemét a hallgatóságnak s itt-ott egy pár hithű idiotának a becsületes feje is volt látható köztük.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 6-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Június 20. Megyei közegészségügyi-bizottság ülése.

Június 20. Megyei állandó választmányi üles.

Június 22. Rendkívüli megyei közgyűlés

Június 25. Jegyzők közgyűlése.

Julius 13. Közig. bizottsági ülés.

— Urnapja. A ragyogó nyári nap verőfénye mellett folyt le tegnapi a katolikus világ egyik legszebb, legpoétikusabb ünnepe, Urnapja. Ez alkalommal az ünnepi isteni tisztelet már d. e. 9 órakor kezdődött, majd a hívők sokasága körmenetben, zeneszó mellett a Daun-féle háznál, a régi törvénytér épületben, a zárdá-templomnál és a Benkovich-féle háznál felállított díszes sátor-kápolnához vonult, ahol mindenütt az egyházi és a gimnáziumi énekkar énekelt. A körmenetet, amelyen Jankó Ágoston alispán vezetésével részt vettek az összes polgári és katonai hatóságok fejei, nemkülönben az iskolák tanulói, Magyar Pál pápai kamarás-plébános vezette. Ugyancsak részt vett még a körmenetben az itt állomásozó honvédszázalóknak egyik díszszázada is, amely Toldy Ferenc százados vezénylete mellett az egyes kápolnáknál dísztüzet adott. Körmenet után a hívők visszatértek a templomba, ahol folytatták az istentiszteletet.

— Személyi hírek. Tallián Béla vbtt., volt földmívelési miniszter ma Nagybeeskereken tartózkodott és részt vett a munkásházak ügyében tartott értekezleten.

Ugyancsak a munkásházak ügyében tartott értekezletre Nagybeeskerekre jött Sierban János állami jószágigazgató, mint a földmívelési miniszter megbízottja.

Dr. Perisics Zoltán polgármester, aki legutóbb Budapesten volt a Katince-puszta ügyében, tegnap visszaérkezett Nagybeeskerekre.

Dr. Ferenczy Zoltán egyet. könyvtárigazgató és Nesnera Aladár ipariszkolai igazgató tegnap este Nagybeeskerekre érkeztek, hogy a felsőkereskedelmi iskola érettségi vizsgáján mint miniszteri biztosok részt vegyenek.

Izzadság, piszkos fehérnemű, mosást alig látott nadrág és szoknyabüsz töltötte be orrfinitórion a helyiséget, melyet a gázlángok már is tulságosan felmelegítettek. A közönség az előadást várva, kedves bohóskodással ölte az időt. Különféle tárgyak röpöködtek a terem egyik oldaláról a másikra hangos kurjantások és éles füttyök kíséretében. Egy pár matróz meg csattanós csókokat nyomott a szomszédnöje képére.

Hasztalan játszott a harmonium, egy tisztességesen öltözött csinos lány az emelvény egyik sarkában, hogy a vadakat lecsendesítő Orpheus deldáját követve, lecsilapítsa a türelmetlenséget: a közönség épol rebellenen a művészettel, amely közönyösen a hely szentségével szemben folytatta a padokban mindenféle bohóskodásait a tisztelteméltó és ájtatos kisebbség minden tiltakozása dacára.

Végre esőnd lett. Egy feketébe öltözött ur lépett az emelvényre.

Elég jó és tisztességes arca volt, hegyes fej, hátra hajló homlok, lengő pofaszakál, alattomos szemek, hegyes orr, mosolygó öblös száj. Felhívta a hívőket, hogy szálljanak magokba, majd imába kezdett s olyan hipokrita arecal meresztette égnek a szeméit, hogy általános nevetés tört fel a hallgatóság soraiban.

Hogy ezt az illetlen zajt elfojtsa, a fiatal lány dühösen verte a harmoniumot s a mint viszonylagos csend állott be, a tiszteltes ur rágyujtott a 169. zsoltárra: Uram, ments meg minket! Az egész banda kórusban énekelte utána krisztustalan lármával. Mire a tiszteltes ur engedelmet kért, hogy bemutathassa az ő kedves Jack Pawuját, a nyugalomba vonult utonállót,

— **A kir. ügyészség megvizsgálása.** Trajber Vince szegedi kir. főügyész Nagybecskerekre érkezett s az itteni kir. ügyészséget vizsgálja.

— **Küldöttség az alispánnál.** Ma délelőtt Tarras község részéről dr. Csávossy Ignác törökbecsei járási főszolgabíró és Junker Henrik községi jegyző vezetésével küldöttség tisztelgett Jankó Ágoston alispánnál. A küldöttség azt kérte az alispántól, hogy a község a legelő céljaira vett földvásárlási határozatát mielőbb hagyassa jóvá a törvényhatóság által. Az alispán a küldöttségnek megnyugtató választ adott.

— **Értekezlet a munkásházak ügyében.** Torontálvármegye törvényhatósága részéről az építendő ezer munkásház ügyében kiküldött bizottság ma délelőtt értekezletet tartott a vármegye-házán Jankó Ágoston alispán elnöklésével. Az ülésen részt vettek: Tallián Béla v. b. t. t., a földmívelési miniszter részéről Sierban János áll. jószágigazgató, dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főjegyző, Babics József, Rónay Ernő, dr. Gyertyánffy László, ifj. dr. Daniel Pál, Oldal Antal, dr. Csávossy Ignác, dr. Bogdán Zsivkó, Marton Andor, Jenovay Zoltán, Bezuk István, dr. Nagy Dezső, dr. Farkas Geiza, Menyhárt Károly nagybecskereki kincstári ispán, Mattyasovszky Oszkár temesvári kincstári ispán, Solymos Gusztáv, Knáb Ádám és Demkó István, mint előadó. Az értekezleten a munkásházak építése körüli eljárást és a további teendőket beszélték meg, illetőleg az értekezlet megállapította az építés dolgában alkotandó szabályzat irányelveit.

— **Egyházi zene.** Folyó hó 21-én, vasárnap a római katolikus plébánia-templomban a délelőtti 10 órai nagymisén dr. Reeh Dezsőné Szekula Sárka, a pécsi állandó színház volt kiváló képzettségű operette énekesnője, Pécs város intelligens közönségének dédelgetett kedvence fogja gyönyörű hangjával Schubert „Ave Mária“-ját énekelni.

— **Érettségi a felsőkereskedelmi iskolában.** A nagybecskereki áll. felsőkereskedelmi iskolában ma délelőtt 9 órakor kezdtek meg a szóbeli érettségi vizsgálatokat. Az érettségi vizsgán a kultuszminiszter részéről dr. Ferenczi Zoltán, egyet. könyvtárgazgató, a kereskedelmi miniszter részéről Nesnera Aladár ipariskolai igazgató vett részt miniszteri biztosként. Az érettségire 26 tanuló közül 19-et bocsátanak s a vizsga előreláthatólag két napig fog tartani.

— **Az adófelsőzamlási bizottság.** A Torontálvármegye, nemkülönben Pancsova városra kiterjedő hatáskörrel felruházott adófelsőzamlási bizottság elnökül a belügyminiszter Steinitzer Géza takarékpénztári igazgatót, alelnökül pedig Franz J. L. takarékpénztári igazgatót nevezte ki. A bizottságba a pénzügyminiszter részéről rendes tagokul kineveztek: Franz J. L. és dr. Nagy Dezső, póttagokul pedig dr. Mangold Samu és Hiller László. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága részéről bevalasztottak rendes tagnak Mayer Rezső, póttagnak pedig Mencezer Lipót. Pancsova város mindezéideig

Amint a szavait követő hurrah zivatara elült, a háttérben egy ajtó nyílt meg s egy kis tagbaszakadt, kurta nyaku, buldogfejű, lapátfülü ember bukkant elő nyájasan mosolyogva a közönségre. Olyan csavargó típus volt, hogy lelkesült pajtásai tombolva, hurrázva fogadták.

Szerényen, de tisztán öltözködve, frisen borotválva, piros pozsgás arccal, önelégülten beszédet intézett rekedt, de szilárd hangon a közönséghez. Mindennek előtt kijelentette, hogy ő valódi bandita volt, nem aféle csirkefogó, mint a minöket London arisztokratikus városrészeiben mutogatnak, hogy kicsalják a lordok pénzét, hanem tizenhárom próbás gonosztevő. Ott a bélyege a hátán s ha nem hiszik, tüstént megmutatja a kilencágú kancsuka nyomait, melylyel huszonötöt szóztak rá a Newgate börtönben s mely 225 sebfordást hagyott a hátán, hogy viselje a végítélet napjait.

Egy pár erkölstelenségű fiú s még több szemérmetlen nőzemély minden áron látni kívánta a sebhelyeket, de a tiszteltes ur szigorúan rendre utasította ez erkölstelenséket.

— De tette hozzá a megtért bandita, a bírói megkorbácsolás mellett az isteni kegyelem is megérintett és ez sokkal hathatósabb volt, mert a tiszteltes ur, Smith Vilmos ö szentségének a segítségével megtisztított büneim-től. Vegyetek példát rólam; mikor banditáskodtam, sovány, éhes, nyugtalan voltam; most hogy az isteni kegyelem megszállott, ime kövér és nyugodt ember vagyok. Az erény és a vallás hízal, kedves barátaim, legyetek erényesek és vallásosak!

Az ájtatos Barnum jámbor fejbölgongatások-

még nem jelentette be a megválasztott rendes és póttag nevét.

— **Az ügyvédi kamarából.** Mint a szegedi ügyvédi kamara közli, a kamara lajstromából töröltetett: Petrovics Dusan dr. Törökbecse, a kamara területéről történt távozás miatt. Fenyő Sándor dr. nagyikindai ügyvéd ellen elmebetegség miatt gondnokság alá helyezési eljárás van folyamatban, irodájára ideiglenesen gondnokul Sebestyén Emil dr. nagyikindai ügyvéd rendeltetett ki.

— **A közművelődési egyesületek országos kongresszusa.** A magyarországi közművelődési egyesületek június 20-ikán és 21-ikén Budapesten Pestvármegye székházának gyűléstermében országos kongresszust tartanak, amelyen az összes közművelődési egyesületek kiküldöttei részt vesznek. A kongresszuson a Torontálvármegyei Magyar Közűvelődési Egyesület kiküldötteiként dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, igazgató és Vértesy Gyula kir. tanfelügyelő, igazgató-sági tag vesznek részt, akik ma este utaznak Budapestre.

— **A Dmke közgyűlése.** A Délmagyarországi Magyar Közűvelődési Egyesület e hó 28-ik napján Szegeden rendkívüli közgyűlést tart, amelyen megválasztja új elnökét. A közgyűlés a városi székházban disztermben fog lefolyni. Ezt megelőzőleg a Dmke igazgatósága tart gyűlést, amelyen a közgyűlés tárgyait előkészíti. A közgyűlés napirendje a következő: Megnyitó beszéd. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére négy egyesületi tag kiküldése. Az üresedésben lévő elnöki, továbbá alelnöki és ellenőri állásoknak választás utján való betöltése. Indítványok, melyek az alapszabályok 20. §-a értelmében az elnökséghez a közgyűlést megelőzőleg 14 nappal előbb beadattak. Záró beszéd.

— **Az új hadtestparancsnok.** Mint jelentették, Schwitzer Lajos lovag nyugalomba vonulása befejezett dolog. Utódjául Frank Liboriusz altábornagy, a szerajevói gyaloghadosztály parancsnoka van kiszemelve. Frank Liboriusz altábornagy 1848-ban született Spalatában s 1893. óta mint altábornagy a szerajevói gyaloghadosztály parancsnoka.

— **Szerb tanítók gyűlése.** Mint Szőregről jelentik, az aradi görög keleti főesperességi kerület tanítói tegnap Topolacz Radivoj elnöklele alatt évi közgyűlést tartottak Szőregen, amelyen pedagógiai kérdésekkel foglalkoztak. Föltűnést keltett Tyirity Dusan gyakorlati előadása a fononimikából s nagy tetszéssel találkozott Csapdarity Julka értekezése a női kézimunkáról. A gyűlésen részt vettek Zsupánszky Sztanko főesperes és Tóth Károly szőregi jegyző. Gyűlés után lakoma volt az ujszegedi vigadóban, amelyen számos felköszöntőt mondtak.

— **Évzáró az ovodában.** A jótékony nőegylet ovodájában az évzáró gyermek-ünnepély f. hó 24-én délután 5 órakor lesz, melyre a nagyérdemű közönséget ezuton is meghívja a nagybecskereki jótékony nőegylet.

— **A filharmonikusok hangversenye.** A nagybecskereki filharmoniai egyesület 1908. évi június hó 20-án a Rózsa-szálloda kerthelyiségé-

kal kísérte a bandita szavait s bámulva és büszkén nézett rá, mint a fiára büszke apa. És ez valóban az ő fia, az ő munkája volt; sőt annál is több: a pénztára, a jólétének és hírnevének a forrása.

Nem tudom ki hozta divatba a megtért gonosztevő trüccjét, mesterfogását, de meg kell vallani, hogy ügyes ember volt.

London összes hittérítői, kiktől csak ugy hemzseg az angol főváros, ilyen gonosztevőt igyeksenek fogni, kit aztán felöltöztetnek s mint megtért bűnöst mutatnak be a közönségnek. Minél banditább külsője van a fickónak, annál sürűbben hullanak a pennyk a perselybe, mert nem szükséges hozzá tennem, hogy ez a morája a dolognak és célja az egész hittérítésnek. A bemenet ingyenes, de benn aztán tányéroznak. A skeptikus és szegény városrészekben nem sok sikerrel, a két cinkostárs (a pap meg a megtért bűnös) azonban cseppet sem törődik ezzel, mert nem ez hoz a konyhára; őket ugyanis a gazdag puritánok támogatják és fizetik urasan, kik jól tudják, hogy az éggel nem szabad fukarkodni.

Ha látjuk, hogy Moody 10.000 frankot keres esténként szótárok éneklésével s bibliamagyarazattal, míg egy másik tekintélyes vagyont gyűjt és pompás imaházakat emel a hívők fil-léireiből, hol minden vasárnap 7-8000 szektás jön össze növelni elbutulását; ha az Údvadserege milliomossá teszi Boothot és nagy urakká összes tisztjét, elképzelhetjük, minő bevételeket vágnak zsebre a szélsőségek hazájában a megtért gonosztevők evangéliumi Barnumai.

Hektor France.

ben VII. népies hangversenyt fogja megtartatni Ripka Imre igazgató-karmester vezetésével. Az estély műsora a következő: I. rész: 1. Induló. 2. Weinzierl „Erdész lányok”, nyitány. 3. Erkel „Bánk-bán”, egyveleg. 4. Eilenburg „Arabs szerenáda”. II. rész: 5. Offenbach „Eljegyzés lámpafény mellett”, nyitány. 6. Feix A. „Ideál keringő”. 7. Eilenburg „Tündérek tánc”. 8. Wagner „Lohengrin”, egyveleg. Kezdeté 8 és fél órakor este. Belépődíj személyenként 50 fillér.

— **A munkásbiztosító pénztár köréből.** A m. kir. állami munkásbiztosító hivatal részéről Mahler Emil min. főszámtanácsos és Törzs Kálmán statisztikai főtitkár kintettek ki Nagybecskerekre, hogy az itteni munkásbiztosító pénztár vagyon- és ügykezelését megvizsgálják. A kiküldöttek a mai napon már meg is kezdték ebbeli működésüket.

— **Zivatar, jégeső.** A hetekig tartó nagy szárazságot tegnap végre egy hirtelen kerekedett nyári zivatar váltotta fel. A délelőtti folyamán még rekkenő volt a hőség, olvadt az aszfalt, de a kora délutáni órákban már sűrű fekete felhők gomolyogtak a láthatár szélén, a melyek azután rövid idő múlva az egész égboltozatot elborították. A zivatar ugy délután 5 óra tájban kezdődött s mintegy 2 óra hosszat tartott. Eleinte csak a zápor zuhogott, de sajnos, ezt csakhamar borsó nagyságu jégeső követte, majd ismét záporosó fejezte be a zivatart. A jégesőt persze elenged-tük volna, mert a vetésben és a gyümölcsben kárt tett, de a gazdak véleménye szerint a teg-napi zivatar mégis aranyat ért, mert a jég nem vitt nagy pusztítást végbe, ellenben, ha a szá-raság még tovább is tart, ugy az idei kukorica-termés szomorú eredménnyel járt volna.

— **Fiatl tolvaj.** Varga Ádám itteni illető-ségű, 15 éves suhancot megcsípték, amikor a bégaparton a Bégában fürdő Bothi Mihály ruhájából egy nikkellórat ezüst láncsal együtt el akart lopni. A lopáson rajtavesztett suhane ellen megtették a feljelentést.

— **A néma vonat.** A vasuti állomásfőnö-k-séghez most érkezett meg a kereskedelemügyi miniszternek az a leirata, amelyben tudatja, hogy január 1-jétől a mozdonyok fűtőnyitását beszüntetik. A vonat tehát nem soká fűtöl már. Tény, hogy városok, faluk közelében a vonatok sipolása sok bosszúságra ad okot. Különösen némely kíméletlen mozdonyvezető, aki egész hangversenyre valót sipolt, tudta próbára tenni a közönség türelmét. Betegekre valószínű kin volt vasutaink közelében lakni: a vasuti forgalom ugyanis mindig zajjal jár, hát még ha ezt ok nélkül is fokozzák. Most a kereske-delmi miniszter beszünteti, illetve bizonyos ritka esetekre készüli korlátozni a fűtölést, ugy mint az a külföldön régóta divik. Eleinte ugyan kissé furcsa lesz, ha a vonat a megszokott fűtényés nélkül fog az indulás idejében a kalauz által adott jelre megindulni, de aki még emléks-zik, hogy azelőtt három harangjellel is megijesztették és tették még idegesebbé az ugys lázas, ideges utazó közönséget és tudja, hogy mily hamar beleszókkott a közönség a soká nélkülözhetetlen tartott harangzás elmaradására, az meg fog vigasztalódni, hogy csak meg fogjuk majd szokni a fűtölés nélküli vasututazást is. Jövőben tehát, ha elké-sünk, nem mondatjuk majd, hogy: „az orrom előtt fűtött el a vonat”; mert csöndesen, szerén-nyen, fűtyszó nélkül fog az bennünket — fa-képnél hagyni.

— **Pagliano-szirup.** Az egyedüli valódi, világos-kék Girolamo Pagliano-védjeggyel ellátott Pagli-ano-szirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztító szer, Pagliano-szirup folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitűnő, orvosi rendelésre enyhén működő hashajtó-szer, mely a székrekedést és annak hátrányos kö-vetkezményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címzendők: Girolamo Pagliano tanár-hoz, Florencz A/42. via Pandolfini. 21

— **Szerencsétlenség a gyárban.** Sulyos szerencsétlenség történt tegnapelőtt este az új-szegedi kendergyárban. Egy kőzői lóna, szőregi illetőségű tizennyolc éves munkásleány jobb kezét elkapta a kenderítő gép és egész könyékig tel-jesen összezúzta. A rendőrség a leány vallomá-sából megállapította, hogy a szerencsétlenséget a saját vigyázatlansága okozta. A sérült leányt a mentők beszállították a kórházba, ahol karját azonnal amputálták.

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) es. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök külön-legességeit áruházat, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

* A mü folyó a legjobb mint I. S hangulat szövegére határos francia ne

Elis legjobb n ságait, es kiadások zeneműfo miatt 6 tartalmu 40 kor. tartalmaz adja felév Előtt évre a zeneműfo körut 22. árjegyzék

T

- A

Bud

ered. táv nek a aktusa az menteni a mával tar tését, am öket. Miut tek a köz A mai ülé ügyminisz ovációban gált a váls

Az i elnököl, k szövéttette. Azt indítvá olvasás na el a Ház e kezmenyét az elnök i

Miutan jelentés, k törvényjav

Hoit javaslatot e

M ag a javaslat

N ag ségesnek t fogadja.

R oie javaslat ell tot nyujt a javaslato mek orvos

M ari kében besz fogadja.

L eng beszél hos mert szeri országra.

Ezutá napirendjé

Budape eredeti táv legujabb n június 27- tember 7-ig

MI hogy es csakis ásványv

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” közismert zene-mű folyóirat ép most megjelent 358-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, mint I. Siposs Antal, „Szerlem rózsája” című hangulatos, szép dalát, Szepessy László gyönyörű szövegére. II. Franek Gábor, „Az utolsó ajándék” hatásos műdalát. III. Kusz Ferenc „Melancholia” francia népszerű boston-keringőjét, zongorára.

Elismert tény, hogy annyi zeneművet, s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívüli elterjedtsége miatt 6 korona, felévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s azon felül a 20 kiváló becses, 40 kor. bolti árt képviselő, zenemű ujdonságot tartalmazó „Husvétii zenealbum”-ot teljesen ingyen adja feléves előfizetőinek.

Előfizetések a most folyó január—júliusi felére a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 22. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 19. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház mai ülésének a honatyákra nézve legfontosabb aktusa az volt, hogy ismét sikerült megmenteni a szerdai katalógus-olvasás alkalmával távollevő képviselők egy havi fizetését, amelynek az elvesztése fenyegette őket. Miután ezt sikerült elintézni, rátértek a közadóról szóló törvényjavaslatra. A mai ülésen megjelent Günther igazságügyminiszter is, kit a Ház többsége élénk ovációban részesített, ami feleletül szolgált a válsághirekre.

Az ülésen Návay Lajos alelnök elnökölt, ki az elnöki előterjesztések során szóváltotta a szerdai katalógus-olvasást. Azt indítványozta, hogy miután a katalógus-olvasás napirend után történt, tekintsen el a Ház ezuttal a katalógus-olvasás következményeitől. A Ház persze hozzájárult az elnök indítványához.

Miután most több kérvényről történt jelentés, következett a közadóról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Hoitsy Pál előadó ismerteti a javaslatot és elfogadásra ajánlja.

Magdics Péró horvát képviselő a javaslat ellen beszél horvátul.

Nagy Sándor hasznosnak és szükségesnek tartja a javaslatot, azért azt elfogadja.

Roics Milán horvát képviselő a javaslat ellen beszél s határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház utasítsa vissza a javaslatot a bizottsághoz, a horvát sérelmek orvoslása végett.

Máriássy Mihály a kisgazdák érdekében beszél. A javaslatot egyébként elfogadja.

Lengyel Zoltán a javaslat ellen beszél hosszan s azt nem fogadja el, mert szerinte újabb terhet jelent az országra.

Ezután megállapítják a következő ülés napirendjét s ezzel az ülés véget ér.

A király Ischlben.

Budapest, június 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A legújabb megállapodások szerint a király június 27-én utazik Ischlbe, ahol szeptember 7-ig marad.

A delegációk összehívása.

Budapest, június 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jól értesült politikai körökből jelentik, a delegációkat szeptember 21-ére hívják össze Budapestre.

Kossuth Ferenc Karlsbadban.

Budapest, június 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlsbadból jelentik, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap több heti kurára odaérkezett.

A horvátok jubileumi hódolata.

Budapest június 19. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Spalatóból sürgönyzik, tegnap érkezett oda mintegy kétszáz horvát, akik a bécsi jubileumi körmenetben részt vettek. A horvátok ellen nagy tüntetés volt s valósággal meg akarták őket linchelni, a miért a hódoló körmenetben részt vettek.

A cár nem megy Londonba.

Budapest, június 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni hivatalos távirat kijelenti, hogy a cárnak tervezett londoni útja elmarad.

Az osztrák diáksztrájk.

Budapest, június 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Innsbruckból jelentik, az ottani egyetem hallgatói kimondották, hogy a sztrájkot folytatják. A diákok támogatására Grácból negyven szabadelvű diák érkezett Innsbruckba.

Bécsi jelentések a leghatározottabban megcafolják azt a hirt, mintha Marchet kultuszminiszter lemondana.

Határidő üzlet.

Budapest, június 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre 1908.) . . . 23:20—
 Rozs (októberre 1908.) . . . 19:06—
 Zab (októberre 1908.) . . . 16:92—
 Tengeri (juliusra) . . . 13:98—
 Tengeri (uj) . . . 12:18—

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi június hó 12-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	11:50 korona
kétszeres	"	7:50 "
rozs	"	7:40 "
árpa	"	6:50 "
zab	"	7:50 "
kukorica	"	6:50 "
repce	"	15:50 "
széna I.	"	8— "
" II.	"	7— "
szalma I.	"	4— "
" II.	"	3— "
burgonya 1 klgr.	"	—10 "
disznóhus I.	"	1:80 "
" II.	"	1:70 "
juhhus	"	1:04 "
zsir	"	1:68 "
marhahus I. 1 klgr.	"	1:46 "
" II.	"	1:36 "
borjúhus I.	"	1:80 "
" II.	"	1:90 "

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

4647. tkv. szám. 1908.

532—1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Ittebei takarékpénztár r. t. szerbíttebei cég végrehajtónak Ignatov Tivadar és Ignatov Sebök szerbíttebei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 70 korona tőkekövetelés s jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Szerbíttebe község 102. sz. tkvben A. I. 1. sor-z (187—188.) hrsz. alatt foglalt 483 négyszögöl területű beltelek és a rajta levő 98. ö. i. sz. ház az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-ának c) pontja alapján egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Pejacski Izidorné szül. Ignatov Emilia, Ignatov Radivoj, Ignatov Ignác, kk. Ignatov Póca és Sarolta, Risztin Léca, kk. Risztin Jova és Relyin Szófia jutaléka is 626 kor. kikiáltási árban 1908. évi július hó 15-ik (tizenöt) napjának d. e. 10 órájkor Szerbíttebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 62 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tszék tkvi irattárában s Szerbíttebe községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi május hó 4. napján.

Bödcher Dezső,
kir. törvényszéki bíró.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK.
KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

MIT IGYUNK?

157
1907b—157
hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szén-savas-vizek királya:

a mohai **ÁGNES** -Forras.

Millenniumi nagyéremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor- és gyomorbetegségeknek.

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.
Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

**Mérlegképes
könyvelő**

elvállal olcsó díjazás mellett a
délutáni és esti órákra könyve-
lést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

3641/1908. sz. A zombolyai járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

A zombolyai járáshoz tartozó Kisorosz
községben a **segédjegyzői állás** megüresed-
vén, arra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: a községi pénztárból
800 kor. állami fizetés és kiegészítés címén
200 korona.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c.
3. §-ában előirt, képesítésüket, ugy eddigi
alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal fel-
szerelt kérvényüket, hivatalomhoz **f. évi
július hó 8-án d. u. 5 óráig** adják be, mert
a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás határidejét később tűzöm ki.
Zombolya, 1908. évi június hó 15.

571-3.3

Fóris József,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Az „Istvánföldi Takaré- és
Hitelegylet mint Részvénytár-
saság” **f. évi július hó 1-től**
betéti kamatlábát

5%-ról 4%-ra
szállítja le.

Az igazgatóság.

580-1.1

1075/1908. sz. Kiszombor község előljáróságától.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Alólirott községi előljáróság a törvény-
hatóságilag jóváhagyott 5. és 6. kgy. 1908.
sz. képviselőtestületi határozatokkal elhatá-
rozott és az előmérieti költségvetés szerint
3362 kor. 40 fillérenyi összegben előirány-
zott iskolai árnyékszékek ujjáépítése és

község házai átalakításokból

álló építési munkákra nyilvános pályázatot
hirdet. Felhivatván vállalkozni szándékozők,
hogy a közszállítások biztosításáról szóló
83000/1907. sz. belügyminiszteri szabály-
rendelet határozmányainak megfelelő aján-
lataikat **1908. évi június 29-ik napjának déli
12 órájáig** alólirott községi előljáróság-
hoz adják be.

A részletes tervek és költségvetések,
nemkülönbön árlejtési (munka) feltételek a
hivatalos órák alatt a kiszombori jegyzői
hivatalban megtekinthetők.

Kiszombor, 1908. évi május 26.

Gille András sk., Viola Bálint sk.,
jegyző, 579-3.1 bíró.

4317/1908. tkvi sz. 576-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvsvék, mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Milich
Jakab nagybecskereki ügyvéd végrehajtható-
nak ifj. Palanacski Géza románécskai lakos
végrehajtást szenvedő elleni 162 korona 90
fillér tökekövetelés és járulékaik iránti ügyé-
ben, továbbá csatlakozott végrehajthatónak
tekintendő Stern Ida nagybecskereki lakos
javára 250 korona járulékaiból álló köve-
telésének kielégítése végett az árverést el-
rendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir.
törvsvék területén levő, Écska község 508.
sz. tkjvben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt 683
hrsz. 512 □-öl területű belteleken létező
589. ö. i. számú ház és beltelek haszon-
élvezetéből ifj. Palanacski Gézát megillető
jutalék 1600 korona kikiáltási árban **1908.
évi július 6-ik (hat) napjának d. e. 10 órá-
jkor** Románécska község házánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a következő fel-
tétel alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron
felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre
kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási
áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingat-
lan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 160
koronát készpénzben, vagy az 1881. évi
november hó 1-én 3333. szám a. kelt m.
kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez le-
tenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál tör-
tént előleges elhelyezéséről kiállított elis-
mervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a
hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék
telekkönyvi irattárában és Románécska köz-
ség házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi
április hó 24. napján.

Rektorisz,
kir. törvsvéki bír.

Eladó, két darab teljesen felszerelt
Johnston kévekötő aratógép

mely 1906. évben szállított
ujjonnan és csak egy napig
lett használva, 600 koronaért
darabonként

Cím e lap kiadóhivatalában.

516-x.19

Cséplők eladók.

Egy hatos cséplőgép, Nicholson-gyárt-
mány, 5 éves, ára **4200 korona**. Egy
négyes, angol gyártmány, 6 éves. Mind-
kettő rekonstruálva, kitűnő karban,
ára **3200 korona**. Minkettő **mozdony** és
cséplőszekrényvel. Rögtön szállítható.

Cím: **MOLNÁR FERENC,**
TITEL, (Bács-Bodrogvármegye).
Alkalmi vétel. Alkalmi vétel.

577-3.1

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő
házamat előnyös fizetési felté-
telek mellett eladom. A ház áll
**8 szobából, kényelmes mellék-
helyiségekkel, villanyvilágítással**
és nagyon szépen parkirozott
udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.
(531-x.5)

647/1908. sz. Nagytószeg község körjegyzőségétől.

Arverési hirdetmény.

Nagytószeg körjegyzősége ezennel köz-
bírré teszi, hogy a

vadászati jog

Nagytószeg község határára vonatkozólag
1908. évi július 5-én d. e. 8 órakor, Kis-
tószeg község határára vonatkozólag pedig
ugyanaz nap **d. e. 10 órakor** f. évi augusz-
tus 15-től számítva 6 (hat) egymásután kö-
vetkező évre az illető község házánál nyil-
vános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe
fog adatni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Nagytószeg, 1908. évi június 17.
Körjegyzőség.

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) *A nagybecskereki pályaudvarra:*
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra
50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) *A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:*
Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este
8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon re
6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.
este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) *A nagybecskereki pályaudvarról:*
Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged-Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) *A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:*
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva-Panesova és Alibunára
reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára. (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p.
délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e.
11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról-Módosig: minden kedden, pénteken és vasár-
napon indul Temesvárról 11 óra delelőtt.
Módosról-Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasár-
napon délután 2 órakor.
Zombolyáról-Módosra: minden kedden, pénteken és vasár-
napon délután 5 óra 30 perc.

HIRDETÉSEK gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy
gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1908. évi június hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „TORONTAL” kiadóhivatalában.